

når jorden indlægges under ejendomme, som ikke bringes op over en geometrisk arealgrænse på 45 ha. Bestemmelsen må dog ses i sammenhæng med reglen i forslaget § 13, stk. 3, hvorefter landbrugsministeren kan nægte sammenlægning, såfremt jorden ikke er hensigtsmæssigt beliggende for drift under den ejendom, den ønskes indlagt under. Der stilles derimod intet krav om, at den ejendom, der afgiver jord, bevarer en mindste hovedparcel, og hele jordtilliggendet kan for så vidt afhændes til supplerende af andre landbrug, således at den ejendom, der afgiver jorden, nedlægges som selvstændig bedrift. Kravet om, at jorden ikke må indlægges under ejendomme, der får et areal på mere end 45 ha, samt beliggenhedskravet bevirker dog, at en større ejendom rent faktisk sjældent vil kunne nedlægges, medmindre dette sker i forbindelse med en jordfordeling, hvor jorderne kan anvendes til supplerende af en række ejendomme.

Som en konsekvens af opgivelsen af kravet om en mindste hovedparcel ved udstykning stilles der heller ikke som i den gældende lovs § 22 betingelser i relation til arrondering m. v. af den ejendom, der afgiver jord. For så vidt hindrer den foreslåede bestemmelse ikke, at der vil kunne opstå ejendomme af en størrelse eller med en arrondering, der må anses for uhensigtsmæssig, men ejerens interesse i at bevare en rentabel bedrift må antages normalt at være så stor, at der ikke er tilstrækkelig anledning til lovmæssige forbud i så henseende.

Grænsen for den frie fordeling af landbrugsjord mellem de enkelte ejendomme er i forslaget sat ved et geometrisk areal på 45 ha. I den gældende lov er såvel hovedparcelstørrelsen efter § 19 som grænserne for sammenlægning efter § 25 fastsat i relation til jordens bonitet. Den nu foreslåede fastsættelse af grænsen i geometrisk areal er motiveret af ønsket om at tilvejebringe et administrativt enkelt kriterium og den størst mulige klarhed for de landmænd, reglerne har betydning for. En fastsættelse af grænsen graderet efter jordens bonitet ville modvirke den administrative forenkling, som er tilstræbt, og ville medføre, at den enkelte landmand normalt ikke kunne bedømme mulighederne for sammenlægning.

Hovedbestemmelsen, hvorefter landbrugsjord kan indlægges under andre landbrugsejendomme, der ikke bringes op over 45 ha, suppleres af den i forslaget § 13, stk. 1, sidste punktum, optagne bestemmelse. Efter denne bestemmelse kan der ske sammenlægning op til en højere grænse, nemlig 75 ha geometrisk areal, såfremt det ved en forudgående prøvelse er godtgjort, at der ikke er aktuelt behov for tillægsjord til mindre ejendomme på

stedet. Som reglen er formuleret, er den kun anvendelig, hvis der intet aktuelt tillægsjordsproblem er på stedet. Hvis et sådant behov er til stede, må eventuelle spørgsmål om sammenlægning udover den normale grænse afgøres efter bestemmelsen i forslaget § 13, stk. 4, nr. 2, jfr. stk. 5.

Stk. 2 i forslaget § 13 har som baggrund, at grænserne for forøgelse af en landbrugsejendom med landbrugsjord i forslaget § 13, stk. 1, er fastsat i geometrisk areal. For ejendomme med jord af ringere end middelgod bonitet er det rimeligt, at der er adgang til forøgelse ud over disse grænser, og bestemmelsen i stk. 2 giver hjemmel til at tillade supplerende op til en højere grænse end henholdsvis 45 ha og 75 ha i sådanne tilfælde. Som bestemmelsen er formuleret, forudsættes det, at betingelserne for sammenlægning efter reglerne i stk. 1, jfr. stk. 3, i øvrigt er til stede, det vil sige at beliggenhedsforholdene er tilfredsstillende, og — for så vidt der er tale om forhøjelse af grænsen på 75 ha — at der ikke er behov for tillægsjord på stedet. Reglen trækker ikke bestemte grænser for, hvor meget en ejendom skal kunne suppleres under hensyn til bonitetsforholdene, men den reelle baggrund gør det rimeligt at antage, at supplerende op til geometriske arealstørrelser, der ikke overstiger, hvad der svarer til 45 ha middelgod jord, eller — hvis forudsætningen for anvendelsen af den højere grænse er til stede — 75 ha middelgod jord, vil kunne tillades i henhold til den heromhandlede bestemmelse. Det bemærkes i denne forbindelse, at der vil kunne ses bort fra søarealer, strandbredder og andre arealer, der er helt uden dyrkningsmæssig værdi.

Stk. 3 i forslaget § 13 fastslår, at sammenlægning kan nægtes, såfremt jorden ikke er hensigtsmæssigt beliggende for drift under den ejendom, den ønskes indlagt under. Beliggenhedskravet er det samme, hvad enten der er tale om sammenlægning inden for den normale grænse på 45 ha eller sammenlægning inden for den højere grænse på 75 ha, der har som forudsætning, at der ikke er aktuelt tillægsjordsbehov på stedet. Beliggenhedskravet er i øvrigt formuleret på linie med § 25, stk. 1, i den gældende lov, og uden at en nærmere afgrænsning af kravet er foretaget. Afstandsforholdene vil naturligvis være af væsentlig betydning, men kan ikke alene være afgørende, idet der også må tages hensyn til andre forhold på stedet, f. eks. om jorderne er adskilt ved stærkere befærdede veje o. lign.

Stk. 4 i forslaget § 13 giver hjemmel for landbrugsministeren til at tillade, at arealer eller hele landbrugsejendomme indlægges under andre landbrug, hvor § 13, stk. 1 og 2, ikke kan finde